

Beteckning: HRV:C10:8

Institutionen för humaniora och samhällsvetenskap

Två folk och ett land
Judarnas invandring till Palestina
och uppkomsten av Israel-Palestinakonflikten

Gülten Bedikanli
Januari 2010

C-uppsats, 15 högskolepoäng
Religionsvetenskap

Religionsvetenskap med inriktning mot kultur och identitet C
Handledare: Jari Ristiniemi

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	2
Inledning	4
Bakgrund	4
Syfte och frågeställning	5
Metod	5
Disposition	6
Historisk bakgrund	8
Vem var först i Palestina?	8
Första idéerna att skapa en judisk stat.....	9
Theodor Herzl	11
Sionismens motståndare	12
Judarnas invandring till Palestina.....	13
Kampen för det politiska stödet	14
Arabiskt motstånd	16
Judiskt motstånd.....	17
FN:s delningsplan.....	18
Den judiska staten bildas.....	19
Redovisning	20
Krig mot den nya staten	20
Nya förändringar för den nya staten Israel.....	22
Israel ockuperar nya palestinska områden	23
Israel mellan 1957-1966.....	24
Arabstaternas kamp om att återerövra sina områden	25
Sextdagarskriget	25
Oktoberkriget	26
Första och andra intifadan	28
Situationen idag.....	29
Diskussion/Analys	31
Sammanfattning	35
Källförteckning	37

Nyckelord: Judar och Palestinier, andra aktörer, sionismen, FN:s delningsplan

Inledning

Bakgrund

För 60 år sedan, när Israel utropade sin självständighet, började den välkända konflikten mellan Israel och arabstaterna. Sedan dess har det alltid varit oroligheter i området och på grund av tvisten mellan Israel och arabstaterna miste många människor sitt liv under våldsamma attacker från båda sidor.

Konflikten mellan Palestina och Israel är komplex och sträcker sig långt tillbaka i tiden. Judarna var förföljda och hatade under 1800-talet och på grund av dessa förföljelser uppkom en nationalistisk rörelse som kallas Sionismen. Sionismen var en rörelse som uppmanade alla judar, som levde utspridda i världen, att återvända till judendomens ursprungliga land Palestina och där bilda en judisk stat. Efter andra världskriget var Palestina en brittisk koloni. Judarnas invandring till Palestina började under denna tid och den ökande judiska invandringen orsakade oenighet mellan palestinier och judar.

Under andra världskriget blev judarnas invandring till Palestina större och kraven på en internationellt erkänd lösning på problemet blev enorm. FN beslutade att dela Palestina i två delar - en judisk del och en arabisk del - efter andra världskriget, och detta beslut var en besvikelse för araber och palestinier men togs emot med glädje från många judar. 1948 utropade Israel sin självständighet och några minuter efter erkännandet öppnade de arabiska grannländerna krig mot den nya staten.¹ Israel ockuperade mer och mer de palestinska områdena efter varje krig som uppstått mellan judar och araber och ockupationen av palestinska områdena fördjupade konflikten mellan Israel och Palestina. Under 1960-70-talen växte radikala motståndsrörelser fram bland palestinerna. Dessa rörelser samlades under namnet PLO (*Palestinian Liberation Organisation*). PLO:s mål var att ta kampen mot Israel för att återta de palestinska områdena som Israel ockuperade och även kämpa för en självständigt palestinsk stat.² Det har gjorts ett flertal försök att lösa konflikten men utan resultat. Osloavtalet 1993 var ett av de viktiga försöken för att lösa konflikten. Under 2003 presenterades

¹ <http://www.svenskafreds.se/konflikthantering/faktablad/israelpalestina.pdf>

² <http://www.svenskafreds.se/konflikthantering/faktablad/israelpalestina.pdf>

även en ny fredsplan i området, vilken innebar att både parterna bör delta i fredsplanen för att få ett slut på våldet. Trots dessa fredsavtal har båda sidorna fortsatt kriga mot varandra.

Staten Israel upprättades av de judiska invandrarna som kom till Palestina från Östeuropa och Sovjetunionen och judarna som flydde från nazityskland. Från och med den dag staten Israel erkände sin självständighet blev det aldrig lugnt i Mellanöstern. Genom invandring, jordköp, kolonisation lyckades judarna under 1900-talet bygga upp ett modernt judisksamhälle i Palestina. 1880 beräknades antalet judar till 7 % men 1946 hade detta antal ökat till 33 % av Palestinas totala befolkning. 1910 ägde judarna ungefär 2 % av jorden men 1946 ägde de 6 % och efter FN:s delningsplan bevarade judar 55 % av den palestinska marken. Genom kriget 1948-49 utvidgades denna judiska stat till cirka 77 %.³ Från 1948 tills idag är det alltid oroligheter och krig i Mellanöstern. Detta är inte ett krig mellan Palestinier och Israel, det är ett krig mellan alla arabstaterna och Israel och västvärlden. Konflikten mellan araber och Israel har blivit som ett djupt sår som blöder varje dag.

Syfte och frågeställning

Syftet med uppsatsen är att ta reda på bakgrunden till hur judarna hamnade i Palestina och vilka orsaker som låg bakom judarnas invandring. Jag vill även veta varför den välkända konflikten har uppstått mellan judar och palestinier.

Uppsatsens frågeställningar är:

- Vilka bakgrundsfaktorer finns för judarnas strävanden efter ett nationellt hem i Palestina?
- Hur kom Israel till?
- Varför uppstod konflikten mellan Israel och Palestina?

Metod

Min uppsats bygger huvudsakligen på litteraturundersökning. Eftersom uppsatsens tyngdpunkt är hur judarna hamnat i Palestina och konflikten som uppstått mellan judar och arabstater, efter staten Israel bildades, utgår jag från litteratur som innehåller judarnas historia, deras

³ Persson, Sune, 1994: 222

invandring till Palestina och Israel-Palestinakonflikten. Det är viktigt att välja neutral litteratur när det gäller ett sådant arbete.

Litteratur:

Palestina konflikten 1994, av Sune Persson, boken ger en kronologisk översikt över konflikten mellan judar och araber. Boken beskriver även de viktigaste aktörernas roll i denna konflikt.

Den välkända konflikten och den eftertraktade freden 2003, av Ahmad Hussein, Husseins bok innehåller mycket om de sionistiska rörelsernas kamp om att hitta ett hem åt judar och arabernas motstånd mot den judiska invandringen.

Vägen till Palestina, två folk ett stycke jord 2002, av Evert Svensson, Svensson bok är en mycket intressant bok för att boken beskriver hur framtiden ser ut för dessa två folk som trängs med varandra och boken tar även upp varför fredsprocesserna misslyckades många gånger.

Judisk historia 1995, av Karl-Johan Illman, Tapani Harviainen, är också en bok som ger en kronologisk översikt över det judiska folkets historia

Disposition

Denna uppsats kommer efter de inledande delarna med syfte och frågeställning, metod och disposition innehålla fyra delar. I del ett behandlar jag vilka av dessa två folk som först var i landet. Därefter beskriver jag de första idéerna om att ha en judisk stat i Palestina. I denna del av uppsatsen beskrivs också de viktiga personerna eller sionisterna i den judiska kampen för att skapa ett hem åt judar. De politiska handlingarna mellan judar och dåvarande stormakter, motståndarna mot detta ide och judarnas invandring till Palestina efter andra världskriget beskrivs också i uppsatsens första del. Uppsatsens andra del handlar mer om arabernas motstånd mot den nya staten Israel, uppkomsten av arabisk nationalism och Israels ockupation av flera andra palestinska områdena. Under denna del av arbetet tar jag även upp de fredshandlingar som förekommit under denna konflikt och jag kommer också kortfattat att beskriva situationen idag. I den fjärde delen kommer jag att analysera och diskutera vad jag kommit fram till i min uppsats. Framförallt kommer jag att analysera varför det blev så här

och diskutera de viktiga orsakerna som ligger bakom konflikten. Slutligen följer en sammanfattning av uppsatsens innehåll.

Historisk bakgrund

Vem var först i Palestina?

Innan jag behandlar uppsatsens huvudfrågor, dvs. hur hamnade judarna i Palestina och den välkända konflikten som uppstått mellan Israel och Palestina, vill jag kort beskriva deras historia om vem som var först i detta land.

Det finns olika undersökningar och teorier om att vilket av dessa två folk som var först i Palestina. Enligt den litteraturundersökning jag gjort fanns det flera folk i det gamla Palestina sedan länge. Kananéer, filistéer och israeliter är tre av de folk som har haft stort inflytande i detta land. Enligt den litteratur som jag har undersökt är kananéerna Palestinas äldsta kända invånare, palestinierna är ättlingar till kananéerna och filistéerna.⁴ Palestina en del av det Egyptiska imperiet och kananéerna har bott i detta land från 3 000 f.Kr. Det var kananéerna som gav landet dess första namn, Kananéerna land, eller Kanans land. Kananéerna grundade många städer och de hade en ekonomi som huvudsakligen baserades på jordbruk och handel. Jerusalem är en av de många städer som kananéerna har byggt och det är landets huvudstad, som kom till på 1700-talet f.Kr.⁵

Enligt en annan teori om hur och när judarna hamnade i Palestina är, enligt de bibliska berättelserna, när Abrahams far bestämmer sig för att lämna Mesopotamien för att bosatta sig i kananéernas land.⁶ Abraham föddes ungefär 1800 f.Kr. i Mesopotamien (nuvarande Irak) och i kananéernas land får Abraham senare barnet Isak som i sin tur får Isak sonen Jakob, som också kallas för Israel. Därför kallas Jakobs ättlingar för israeliterna.⁷ 1 Mos. 1-2 berättas om hur Abraham lämnade sin hemstad Ur i Kaldéen för att söka sig till det land som hans Gud skulle visa honom. Enligt denna teori skall patriarkerna Abraham, Isak och Jakob ha levt i landet och fått löfte om att besitta det långt innan israeliterna slutligen invandrade.⁸ Denna forskning anger också att Abraham och hans folk, israeliterna, inte genast kunde få kontroll över kananéernas land som de betraktade som ”det förlovade landet”. Först blir de tvingade

⁴ Hussein, Ahmed, 2003:18

⁵ Hussein, Ahmed, 200: 18

⁶ Illman, Karl-Johan och Harviainen, Tapani, 1995:26

⁷ Hussein, Ahmed, 2003:19

⁸ Illman, Karl-Johan, Harviainen, Tapani, 1995:26

att utvandra till Egypten och under tiden de bor i Egypten blir de med tiden allt fler. Under 1300-talet f.Kr. blir de förföljda av Farao. Under Moses ledarskap, ungefär 1225 f.Kr., bestämmer sig israeliterna igen att ta sig till det förlovade landet. Israeliterna vandrar denna gång genom Sinaihalvöknen och vandringen tar en generation. Efter 40 år av vistelse på olika platser i Sinai, lyckas de, efter Moses död, nå Palestina. Sedan sprider israeliterna sig över hela kanaanéernas land och tar makten över landet. Därefter var israeliterna ständigt i krig med andra befolkningar i kanaanéernas land och styrde landet många år. 920 f.Kr. intogs landet av israeliterna och sedan dess styrs landet av olika makter och i olika perioder. Dessa makter var t.ex. egyptier, assyrier, perser, muslimer, turkiska riket, Romarriket o.s.v.⁹

Första idéerna att skapa en judisk stat

Det judiska folket blev genom historien utsatta för pogromer och. De blev inte accepterade och hade svårt att integrera sig i det samhälle de levde i. Den växande antisemitismen i Europa och i Ryssland under 1800-talet ledde till att en del judar började komma på nya idéer som skulle kunna rädda judar från alla grymheter i Europa och i Ryssland. Det var under denna tid den nationalistiska rörelsen Sionismen bildades. Namnet sionism kommer av berget Sion utanför Jerusalem. Namnet Sion symboliserar också judarnas längtan tillbaka till Israel. Sionismens mål var att kämpa för att skaffa ett nationellt hem i Erets Israel för judar och bevara den judiska traditionen.

Slutet av 1800-talet levde majoriteten av judarna i det tsarryska imperiet. Till denna del av Europa hade fri- och rättigheter inte kommit än. För judarna i Ryssland präglades tillvaron av fattigdom och förtryck. De ryska kejsarna, tsarerna, avskydde demokratiska idéer och judarna som befann sig där behandlades med grymhet av de ryska myndigheterna. På grund av dessa grymheter i Ryssland och andra delar i Europa emigrerade flera miljoner judar till framför allt USA och Västeuropa. Majoriteten av de emigrerade judarna flydde till USA, vilket då var ett självständigt land. När USA blev självständigt medförde det också stora förändringar inom politik och samhällsliv. Denna positiva utveckling blev till stor fördel för judarna, eftersom det inte fanns något samhälle i världen som gav samma fri- och rättigheter åt judar som åt andra medborgare.¹⁰ En annan stor grupp av judar flydde till Västeuropa, men för en tredje grupp judar verkade det meningslöst att fortsätta söka efter trygghet i andra delar i världen.

⁹ *Hussein, Ahmed*, 1003: 20

¹⁰ *Bachner, Henrik*, 1999: 159

Denna grupp tyckte att om grymheterna mot judar var här i Ryssland idag, skulle det kunna bli i Amerika i morgon. För denna grupp var den enda lösningen ett varaktigt hem för judarna i landet Israel. Under denna period föds Sionismen.

Trots alla faror och svårigheter har det alltid funnits judar som velat leva i det heliga landet. Det var efter grymheterna i Ryssland och olika delar i Europa som en liten grupp judar flydde till Palestina 1880-talet. Deras syfte var att be och studera och på så sätt påskynda Messias ankomst och dessa judar var helt och hållet beroende av välgörenhet från judar i Europa och Amerika. Eftersom judarna alltid hade drömt om att Messias skulle komma och föra judarna till det heliga landet försvagades denna dröm när de sionistiska rörelserna grundades. Genom denna folkrörelse, Sionismen, började judarna sträva efter att skapa ett judiskt hemland genom hängivenhet och hårt arbete.¹¹ 1881 började judiska studenter samlas i små grupper i många europeiska och icke-europeiska städer för att diskutera Sionismen. Den första sionistiska rörelsen bildades 1882, Chovevei, (sionistälskare) av 30 unga studenter.

På grund av emigrationen blev sionisterna rädda att judarna som flydde till Amerika och Västeuropa skulle assimileras, vilket sågs som en självförnedrande process och ett hot mot det judiska folkets och kulturens fortlevnad. Därför tolkade sionisterna i huvudsak antisemitismen som ett resultat av att judarna överallt var främlingar och att de saknade ett eget land. Detta skulle uppfattas som ett problem som endast kunde lösas genom skapandet av ett nationellt hem. Där skulle den judiska existensen normaliseras och judarna skulle bli ett folk som andra. Olika platser diskuterades för ett judiskt nationellhem, men det var bara det judiska folkets historiska hemland, Palestina, som hade en tillräckligt stor emotionell dragningskraft för att mobilisera det stöd som behövdes.¹² Dessa diskussioner fortsatte fram till 1897. 1880-talets sionister propagerade att Palestina är Judarnas land och den har ockuperats av främlingar och den måste återintas.¹³ Med främlingar menade sionister alla icke-judar som har bott i Palestina.

De stora utvecklingarna och förändringarna i Västeuropa ansågs som framsteg, och judarna trodde att utveckling och framsteg skulle leda till att antisemitismen upphörde. Detta ansåg

¹¹ Eban, Abba, 1988: 211

¹² Bachner, Henrik, 1999: 160

¹³ Pappé, Ilan, 2006:29

inte den judiske sionisten Theodor Herzl. Trots utvecklingen i Europa, menade han, kommer judarna att aldrig ha samma fri- och rättigheter som de icke-judiska medborgarna.

Theodor Herzl

Theodor Herzl är en väldigt viktig person i den judiska historien. Han kanske inte var den första sionisten som kom på idén att judarna behöver ett hem, vilket var den enda lösning för slutet av judarnas lidande. Han var, emellertid, personen som skrev boken om *judestat*, i vilken han hävdade att judar måste skapa en egen stat. Att den skulle ligga i Palestina var inte självklart för Herzl. Som jag har nämnt förut var Herzl inte den första sionisten som tyckte att judarna måste ha en egen stat. Det fanns sionister som på 1860- och 1870-talen hävdade att det inte längre fanns något alternativ för judarna annat än att skapa en judestat. Det var dock Herzl som i praktiken gjorde det omöjliga möjligt. Hans grundidé var att med hjälp av en eller fler stormakter bygga upp judestaten. Därför kan man säga att skillnaden mellan Herzls idéer och den tidiga sionismen är att han stod för den politiska sionismen, vilken är mer genomtänkt och mer praktiskt genomförbar.

Theodor Herzl föddes 1860 i Budapest, Ungern. Herzl var en av de många judar som hade assimilerats i det europeiska samhället. Herzl lärde sig aldrig särskilt mycket av vare sig hebreiska eller judendom. Han utbildade sig till advokat, men blev sedan journalist på en tidning i Wien. Hans uppgifter förde honom till Paris där han upplevde en ökande antisemitism i sin omgivning. Under tiden Herzl bodde i Paris ägde en orättviss rättegång mot en fransk-judisk artillerikapten, Alfred Dreyfus, rum. Denne anklagades för spioneri och för att sålt militära hemligheter till tyskarna och dömdes till fängelse. Herzl bevakade rättegången mot Dreyfus i Paris och blev skrämdd av antisemitismen. Dreyfus ställdes inför rätta bara på grund av sin judiska bakgrund, menade Herzl. Händelsen påverkade Herzl mycket och han bestämde sig för att använda sina kunskaper och sin respekterade ställning, som framstående journalist, åt att hjälpa det judiska folket. Han insåg att det inte fanns någon annan lösning för judar förutom att ha en egen stat, och han publicerade boken, *Judestat*, 1896.¹⁴

Herzls första steg var att organisera en judisk kongress. Med egna medel finansierade han en tidskrift för att beskriva innebörden av denna idé och göra den allmänt bekant. Den första sionistkongressen öppnades 1897 i Basset i Schweiz. Det var den första officiella världsom-

¹⁴ Eban, Abba, 1988: 217,218

fattande judiska sammankomsten i historien och den var en enda mans verk. Till sionistkongressen kom närmare tvåhundra judiska ledare. De kom från Öst- och Västeuropa, från England, Amerika och Algeriet. I kongressen diskuterades sionismens mål, vilket var att skapa ett hem för judiska folket i Palestina. För att uppnå sionismens mål måste man gå steg för steg. Det första steget var att gynna kolonisering i Palestina av judisk arbetare. Det andra steget gick ut på att upprätta en organisation för världens judar. Det tredje steget innebar att stärka och fostra judisk nationellt medvetande. Det fjärde steget, slutligen, gällde att utverka regeringars godkännande av sionismens mål.¹⁵

Med sin idé, att skapa ett eget hem för judar, betonade Herzl från början nödvändigheten av att göra detta till en allmän storpolitisk fråga. Dels därför att först då judarna hade en egen, politisk organisation kunde de kräva sina rättigheter bland andra folk och dels därför att han bekämpade idén om välgörenhet, dvs. att rika judar skulle understödja kolonier i Palestina.

I kongressen föreslog också Herzl att ett hem åt judar kunde vara möjligt i Argentina på grund av landets rika natur och stora yta. Sionisterna, som deltog i kongressen, röstade mot Herzl förslag och anledningen var att de inte ville sysselsätta sig med de judiska massornas tillfälliga lidanden. De ville ha absolut en judisk stat i Palestina.

Sionismens motståndare

Sionismrörelsen mötte också många motståndare som inte ville acceptera dess idéer. Det kan vara svårt att förstå varför många judar blev motståndare till den sionistiska rörelsen. Den starkaste kritiken kom från Västeuropas judar, framför allt de högre socialgrupperna, som ansåg sig vara fransmän, engelsmän, tyskar etc. Dessa judar var rädda för att deras lojalitet till det land de bodde i skulle ifrågasättas och de tyckte också illa om den uppmärksamhet sionismen väckte. Negativa reaktioner kom också från andra judiska grupper.

De ultraortodoxa judarna var också en grupp som gjorde motstånd mot den sionistiska rörelsen. De trodde att en judisk stat bara kunde upprättas av Messias. Miljoner andra judar var övertygade om att det vore omöjligt att återupprätta en stat som hade erövrats och förstörts ungefär 1800 år tidigare. Palestina var inte precis en behaglig plats att inrätta ett hemland på: det var ett fattigt, outvecklat och ovänksamt hörn av det ottomanska riket. En grupp socia-

¹⁵ *Lando, Ulf, 1972:15*

listiska judar som bodde i Ryssland var också mot den sionistiska rörelsen. De socialistiska judarna trodde att judarnas problem skulle lösas tillsammans med alla andra grupper genom revolutionen.¹⁶

Judarnas invandring till Palestina

När det turkiska väldet (ottomanska riket) bröts sönder under första världskriget, blev Frankrike kolonisationsmandat från Nationernas förbund (FN) i Syrien och Libanon, medan Storbritannien fick kontrollen över Irak, Palestina och Transjordanien (nuvarande Jordanien). 1920-1947 var Palestina ett FN-mandat som styrdes av Storbritannien. Det hade alltid funnits en liten minoritet grupp judar i Palestina, men vid slutet av 1800-talet hade drömmen om att få ett eget hem börjat växa bland Europas judar. Efter första världskriget växte en allt starkare antisemitisk rörelse fram i Europa, samtidigt som den östeuropeiska judenheten efter tsarväldets fall än en gång utsatte judarna för genomgripande pogromer. På grund av dessa grymheter började judarna invandra i Palestina i större grupper. På det sättet införde sionisterna en systematisk kolonisering i Palestina.

Fram till 1881 bodde omkring 24 000 judar i Palestina. Mellan 1882 fram till 1900-talet hade större judiska grupper börjat utvandra till Palestina. Judarnas invandring ledde till att Palestinas judiska befolkning fördubblades. I slutet av 1903 bosatte sig ytterligare 25 000 judar i Palestina och då ägde judarna totalt 1,5 % av landet, men invandringen av judar till landet fortsatte också efter 1917. Mellan 1923 och 1941 invandrade nästan 280 000 judar till Palestina.¹⁷

Majoriteten av judarna som kom till Palestina före 1920-talet var sionister. Inflyttning efter 1930-talet berodde på framväxten av en militant antisemitism i Europa och nazisternas maktövertagande i Tyskland. Judarna som sökte sig nu till Palestina efter 1930-talet kom alltså inte av ideologiska skäl, utan främst därför att de inte hade någon annanstans att ta vägen. Vid andra världskrigets slut utbrott hade den judiska befolkningen nått 446 000 i Palestina och när staten Israel grundades, 1948, närmade sig denna siffra 600 000.

¹⁶ Lando, Ulf, 1972:16

¹⁷ Bachner, Henrik, 1999: 165

Kampen för det politiska stödet

Theodor Herzl var helt övertygad om att judarna kan få ett hem bara genom en stormaktsgaranti, och hans kamp om detta fortsatte tills han dog. Resultatet blev att britterna erbjöd några platser i Afrika för ett hem för judar, men judarna var fast beslutna på att få ett hem, Erets Israel. Efter Herzl död sionisten dr Chaim Weizmann som fortsatte kampen för en judisk stat i Palestina. Denne använde också samma politik som Herzl och den politiska kampen mellan sionister och britter fortsatte tills sionisterna övertygade britterna om att skriva under Balfour-deklarationen 1917.

Trots att Herzl har fått det största stödet från Östeuropas judar hävdade han att skapa ett nationellhem för judar i Palestina bara går genom att ha en stormaktsgaranti. Detta var en tid då världen var detsamma som den civiliserade världen. Stormakterna hade makten och därför måste man först ha deras tillstånd för att få immigrera. Det var detta Herzl koncentrerade sig på fram till sin död, 1904, att vinna stormaktsgarantier för ett judiskt hem i Palestina. Här spelade britterna, som var en av de stormakterna i den tiden, den avgörande rollen.¹⁸

För att få regeringsstöd kontaktade Herzl den tyska kejsaren, den ottomanske sultanen Abdul-Hamid, påven, Rysslands inrikesminister och den brittiska regeringen men utan resultat. Detta betydde att sionisterna misslyckades med att få sina planer legaliserade av någon stormakt. Herzl och andra sionister gav inte upp idén att hitta ett hem för judar och till sist ledde Herzls desperata sökande efter ett hem för judar till ett engelskt förslag om att få ett hem för judar i Uganda eller Sinai. Britterna föreslog även Argentina och Kongo. Herzl blev förtjust och föreslog att dessa skulle undersökas på den sjätte sionistiska kongressen. Kongressen avvisade förslaget, och deltagarna vägrade att släppa tanken på en judisk stat i Palestina.¹⁹ Men erbjudandet om Uganda och Sinai var ett viktigt steg i att erkänna judarna som en nation. Det var första gången en regering erkände behovet av ett land där judarna åter kunde bestämma över sig själva.

Teodor Herzl dog 1904 och hans mantel togs upp av den ryske juden dr Chaim Weizmann. Weizmann som flytt till England och blev brittisk medborgare. ”Han var vetenskapsman och i

¹⁸ Lando, Ulf, 1972:16

¹⁹ Hussein, Ahmad, 2003:41,42

London jobbade Weizman ett år för den engelska regeringen, som behövde hans erfarenheter inom ammunitionstillverkningen”.²⁰ Tack vare sitt arbete fick han goda kontakter inom den engelska politiken. Detta ledde så småningom till Balfour deklARATIONEN 1917 (Balfour var brittisk utrikesminister). Där lovade britterna judarna stöd för ett nationellt hem i Palestina, vilket dock inte fick ske på bekostnad av dem som redan bodde där dvs. ett judiskt nationellt hem utan att det drabbade den inhemska befolkningen.²¹

BalfourdeklARATIONEN innebär att den brittiska regeringen ska ge stöd till judarna för att etablera ett hem i Palestina, men deklARATIONEN innehåller även britternas löften om palestinska arabers självständighet. På grund av detta löfte märktes inte någon negativ reaktion från araber mot den judiska invandringen och BalfourdeklARATIONEN. Ett judiskt nationellt hem stred inte mot arabernas önsknningar, men i realiteten var de främsta skälen för BalfourdeklARATIONEN strategiska och politiska. Palestina var ett viktigt område för britterna för att rent militärt säkra Suez-kanalen och strategiskt för att säkra Englandsväg österut.

Palestina var utposten mot öster mot varje hot mot Suez-kanalen, mellan landningspunkten på flygvägen till brittiska Indien, utgångspunkt för motorvägen till Irak med dess oljefält samt utlopp för oljeledningen från Kirkuk i Irak. Alltså med BalfourdeklARATIONEN räknade britterna med judarnas stöd, eftersom de låg i krig då och britterna behövde även stöd från araberna för att mer än hälften av invånarna i det ottomanska riket var araber. Britterna utlovade därför självständighet åt araber.²² I detta ögonblick sammanföll Palestinas arabers och judarnas vägar, men på längre sikt var den engelska imperialismens intressen lika olikartade med både judisk och arabisk nationalism som med varje annat folks nationella frihetssträvan. Senare vet man att britterna och fransmännen naturligtvis inte var redo att stödja arabernas karv. De tog inte heller den arabiska nationalismen särskild allvarligt, vilket var en farlig undervärdering.

När araberna insåg att det inte blev självständighet för dem, utpekades judarna som orsak och arabiska terrordåd följde. Den judiska invandringen till Palestina gjorde situationen ännu värre. Det uppstod nya arabiska gerillaorganisationer med syftet att stoppa den judiska invandringen till Palestina.

²⁰ *Hussein, Ahmed*, 2003:43

²¹ *Svensson, Evert*, 2002: 36

²² *Persson, Sune*, 1994: 31, 32

Arabiskt motstånd

Under 1920- och 1930-talen tog sig det arabiska motståndet, mot så väl den judiska som brittiska närvaron, alltmer våldsamma uttryck. Nazismen på 1930-talet och andra världskriget kom i grunden att förvärra situationen. De judar som kunde fly från Tyskland eller Polen kom till Palestina, eftersom många andra länder inte tog emot dem. Araberna oroade sig över att judarna skulle bli flera än de själva och 1929 inledde Muftin al-Husseini ett heligt krig mot den judiska invandringen.²³ 1936 gjorde araberna uppror i den s.k. stora revolutionen mot britterna och den 25 april 1936 bildades Palestiniernas Högsta Arabiska rådet (Arab Higher Committee) för att samordna det palestinska motståndet. Vid en konferens i Högsta Arabiska Rådet beslutade araberna att inte betala skatter till britterna om inte den brittiska mandatmakten ändrade sin politik och stoppa den judiska invandringen. Stödkommittéer bildades också i andra arabiska länder. Den väpnade arabiska revolten blev omfattande och frivilliga araber från granländerna tog aktiv del i revolten.

De arabiska gerillamännen attackerade brittiska soldater samt judiska bosättningar och genomförde sabotage på vägar, järnvägar och annan infrastruktur. Men en allvarligare revolt kom 1937-1939. 1937 förordnade den brittiska regeringen en kunglig kommission - Peel-kommissionen - efter sin ledare lord Peel. Kommissionen författade en 400 sidor lång rapport i vilken man lade fram ett förslag till den första delningsplanen för judar och araber i Palestina. Enligt denna skulle man bilda en arabisk och en judisk stat och Jerusalem och området runt omkring skulle förbli under brittiskt styre. För palestinierna uppfattas detta förslag att judarna, med hjälp av mandatmakterna kommer att bilda en egen stat och sedan judarna skulle ta över hela Palestina.²⁴

De kraftiga attackerna tog fart 1939 och då förändrades den brittiska inställningen radikalt. Britterna beslutade att ta avstånd från upprättandet av en judisk stat samt ett självständigt arabiskt Palestina. Britterna tog även beslutet att begränsa den judiska invandringen kraftigt och på sikt stoppa den helt. Dessa radikala beslut uppfattades av judarna som förräderi mot en liten nation. För judarna innebar också detta beslut att judarna i Europa var dömda, för dem fanns inte längre någon räddning. På grund av detta beslut gick judarna in i kriget utan

²³ Svensson, Evert, 2002: 37

²⁴ Hussein, Ahmad, 2003: 60

vänner. Under denna tid agerade också judarna i USA. Dr Weizman, som reste till USA under denna tid, samlade 600 ledande judar i New York för att övertala dem att stödja en obegränsad judisk invandring till Palestina och en framtida judisk stat. Detta var inledningen till det stora judiska stödet från USA till den tänkta staten – ekonomiskt, politiskt och militärt. I USA kom de judiska ledarna överens om att för att världens nationer ska acceptera en judisk stat i Palestina behöver judarna i två mäktiga stater, USA och Sovjetunionen. Sionisterna kämpade sex veckor för att få dessa stormakters stöd. I mitten av oktober lyckades sionisterna få de två stormakternas stöd. USA och Sovjetunionen gick med på att rösta för delningsplanen, men det behövdes många fler röster.

På grund av arabernas press och terrorattacker mot britterna var britterna tvungna att ändra sin politik. De tog nya beslut och begränsade den judiska invandringen till Palestina. Detta orsakade ännu stora problem för britterna, eftersom de nu hade två fiender. Efter denna brittiska nya politik beslutade judarna att öppna krig mot britterna. Under denna tid lyckades judarna få stöd från USA:s och Sovjetunionen. Dessa stormakters stöd hjälpte judarna att bli ännu starkare och utgjorde allvarliga aktioner mot Storbritannien. Situationen blev ohållbar för britterna i Palestina och till slut beslutade britterna att lämna sitt mandat till FN.

Judiskt motstånd

Den nya brittiska politiken mot judar ledde till att en del judar bildade gerillagrupperna, Stern och Irgum. Dessa gerillagrupper genomförde väpnade aktioner och terroraktioner mot britterna.²⁵ I slutet av 1943 intensifierades Irgums terrorkampanj mot den engelska armén. Den judiska terrorgruppen, Stern, inledde också sin verksamhet. Det uppstod ibland direkta strider mellan judar och engelsmän. Under andra världskrigets senare år utbreddes sig en tydlig bitterhet och besvikelse bland palestinska judar och detta berodde på deras misslyckande i att försöka rädda de europeiska judarna och i att enas bakom en gemensam politik. När tyskarna drevs tillbaka från Afrika, försvann det stora hotet för judarna och deras relation med britterna försämrades alltmer. Att tyskarna drog sig tillbaka från Afrika orsakade att vapenhandeln blomstrade i Nordafrika och både araber och judar köpte vapen på svarta marknaden. Det var under denna tid judiska terrorgrupper blev alltmera aggressiva.²⁶

²⁵ Eban, Abba, 1988: 273

²⁶ Lando, Ulf, 1972: 58,59

I augusti 1945 skickade USA:s president Truman ett brev till den brittiska premiärministern Atlee, att judiska flyktingar borde få komma till Palestina. USA:s president bad även att britterna skulle låta 100 000 europeiska judar invandra till Palestina, men britterna avvisade Trumans begäran.²⁷ Samma år tillsatte britterna och amerikanerna en gemensam undersökningskommission för att undersöka Palestinafrågan. Denna kommission föreslog att britterna skulle fortsätta sitt mandat i Palestina och Palestina varken skulle vara en judisk eller en arabisk stat.²⁸ I december samma år antog den amerikanska kongressen ett beslut som stödde fri invandring för judarna till Palestina, Palestinas etablering som det judiska nationellthemet samt ett demokratiskt samvälde i Palestina med lika rättigheter för alla.

Det anlände 60 000 judar till Palestina mellan 1940 och 1945 och dessa utgjorde 31 procent av Palestinas befolkning. De sionistiska grupperna fortsatte med sina terrorattacker och hade som syfte att framtvinga en judisk stat i Palestina. Storbritannien bestämde att förflytta alla sina soldater från mellanöstern till Palestina för att hindra judarnas nya attacker och britterna ockuperade även Jewish Agency's högkvarter. Judiska extremister gick till offensiv mot britterna och sprängde tio av de elva broar som förband Palestina med andra länder, vilket försvårade den brittiska truppförflytningen. Till slut blev situationen helt ohållbar för engelsmännen, eftersom det hade blivit flera judiska beväpnade extremistiska grupper som attackerade brittiska soldater. Judarnas avgörande aktion blev sprängningen av det brittiska högkvarteret på Hotell King David i Jerusalem 1946. Explosionen krävde mer än 90 dödsoffer.²⁹

1947 beslutade Storbritannien att lämna sitt mandat till FN och orsaken var att situationen helt enkelt blivit ohållbar för britterna, vilka hade egna problem i Europa. Den judiska och palestinska frågan var nu FN:s problem och skulle lösas under FN:s ledning.

FN:s delningsplan

Palestinafrågan hänvisades till FN:s generalförsamling och församlingen tillsatte en speciell FN-kommitté UNSCOP, United Nations Special Committee on Palestina. Den bestod av 11 ledamöter från olika stater. Kommittén föreslog att Palestina skulle delas upp i två stater, en judisk och en arabisk. Denna plan beslutades 29 november, 1947 med 33 röster för (däribland

²⁷ Persson, Sune, 1994:44

²⁸ Hussein, Ahmad, 2003:65

²⁹ Hussein, Ahmad, 2003:65,66

Sverige) och 13 emot (samtliga var arabstater). 10 stater avstod från att rösta. Judarna, som utgjorde en tredjedel av befolkningen och ägde under tio procent av marken, tilldelades drygt 55 procent av Palestina och araberna fick behålla 44 procent av Palestinas yta.³⁰

Araberna hade redan 1946 i Högsta Arabiska Rådet avvisat varje delning av Palestina och förklarade att FN inte hade rätt att på tvinga landet en delning utan samtycke från befolkningen. Araberna förkastade FN:s delningsplan 1947, medan judarna förklarade sig positiva till delningsplanen. FN:s delningsplan gav britterna valmöjligheter. De kunde antingen stanna kvar och se till att delningsplanen utfördes så fredligt så möjligt eller kunde de ge sig iväg och lämna araber och judar att slåss om landet. Britterna valde att lämna Palestina i mitten av oktober 1947. Den 30 november 1947 förklarade Högsta Arabiska Rådet att FN beslut betraktades som en krigsförklaring.

FN:s delningsplan mottogs med stor besvikelse bland araber. Araberna hade svårt att acceptera att judar skulle äga mer mark än de. Det uppstod också en rädsla hos palestinier att judar skulle komma att bilda Israel och de blev i minoritet i sitt eget land.

Den judiska staten bildas

Arabernas mardröm om att staten Israel skulle bildas förverkligades mycket tidigare än de hade förväntat sig. Den 14 maj 1948 utropades staten Israel av David Ben-Gurion som också blev landet första premiär- och försvarsminister.

Elva minuter efter Israels uppkomst erkändes staten av USA. Sovjetunionen erkände Israel den 17 maj och sedan erkände Frankrike staten Israel den 24 januari och Storbritannien den 29 januari 1949. Staten Israel blev till stor del en stat av immigranter, men judarna lyckades till slut med att skapa ett land för judar. Det var mestadels förföljda judar som kom till den nya staten, medan amerikanska judar stannade där de var. De hade det helt enkelt bra och kunde sända pengar till sina bröder och systrar i Israel. Under Israels första år kom judar från Europa.³¹

³⁰ Svensson, Evert, 2002: 38

³¹ Svensson, Evert, 2002: 39,40

Första dagen efter Israel utropande sin självständighet angrep Syrien, Transjordanien, Libanon, Irak och Egypten den ny bildade staten. 1948 samlade Palestinierna till en konferens i Gaza där de beslutade att hela Palestina tillhörde araberna som en suverän stat. De beslutade också att bekämpa sionismen och den internationella imperialismen.

Redovisning

Efter Israel hade utropat sin självständighet blev situationen ännu värre i mellanöstern. Konflikten mellan judar och arabvärlden trappades upp och arabvärlden förklarade Israel och västvärlden sin största fiende. Det har alltid varit oroligheter i området och våldsamma attacker har skett mellan två folk. Situationen är fortfarande oroväckande och ingen lösning har hittats för denna konflikt hittills. Denna del av uppsatsen kommer att handla mer om de viktiga händelser som inträffade mellan palestinier och judar efter staten Israel har erkände sin självständighet.

Krig mot den nya staten

När britterna hade dragit tillbaka alla sina trupper, bröt de verkliga striderna ut och den nya judiska staten var knappt fem minuter gammal när araber gick till attack från olika håll. Samma natt bestämde fem arabiska länder med sina arméer att marschera mot den nya staten för att förgöra den. Det är viktigt att påpeka att bland dessa arméer fanns inga Palestinska araber. Dessa deltog inte i kriget mot den nya staten Israel.

Araber som förklarade krig mot Israel var från Libanon, Transjordanien, Syrien, Irak och Egypten. Det fanns också frivilliga araber från Saudiarabien och Jemen som deltog i detta krig. Arabstaterna hade fått vapen från England och hade därför en stor övervikt i speciellt tanks, flygplan och tung artilleri. Under denna tid väntade israeliterna tunga vapen från Tjeckoslovakien. Araberna var tvungna att handla snabbt om de ville slå Israel innan Israel skulle få sina vapen från Tjeckoslovakien. Arabstaterna lyckades, emellertid, inte i detta krig på grund av att de inte kunde samarbeta. Den enighet som arabländerna visade var en fasad. En annan orsak var att arabländerna inte kunde lyckas var att vart och ett av dessa länder var intresserat av att skaffa sig egen vinnig.³² Transjordanien, till exempel, ville lägga beslag på den arabiska delen av Palestina under intensivt motstånd från kung Farouk i Egypten. Egypten stödde stor muftin men var inte ovilligt att själv lägga beslag på vissa delar av Palestina. De

³² *Lando, Ulf, 1972: 72*

libanesiska och irakiska styrkorna var framgångsrika i början av kriget och soldaterna kunde ha fortsatt att kriga. De valde istället både irakiska och libanesiska soldater för att ta det säkra för det osäkra och hålla sig i bakgrunden. De ville helt enkelt inte strida. Syrien attackerade det nya staten Israel med 200 stridsvagnar. Dessa kom rullande ner mot Genesarets sjö, men i samma ögonblick attackerade judar dessa stridsvagnar med handgranater och drev tillbaka de syriska stridsvagnarna.³³ Som resultat av dessa stridigheter skedde aldrig någon samordning av de olika arabstaternas militära operationer.

Under detta krig krävde judarna att FN genast skulle ingripa mot arabstaternas anfall och att Säkerhetsrådet skulle kräva att de väpnade arabstyrkorna drogs tillbaka från Palestina. Den 20 maj hade FN utsett Folke Bernadotte som medlare och han gjorde en fredsplan som innehöll en fyra veckor lång vapenvila 11 juni. Under vapenvilan hade båda lägren förstärkt sitt vapenförråd och ökat antalet soldater. Under samma tid var Israel, Transjordanien, Saudiarabien, Libanon och Irak villiga att förlänga vapenvilan men inte Egypten och Syrien. Striderna återupptogs den 8 juli och pågick i 10 dagar. I tiodagarskriget, fram till den andra vapenvilan 18 juli, säkrade israeliterna sina ställningar i Galiléen (nordligaste delen av Israel), erövrade Ramleh och Nazareth och vidgade korridoren till Jerusalem. Enligt fredsplanen skulle Jerusalem och Negev lämnas till Transjordanien. Folke Bernadottes förslag förkastades av båda sidor. Judarna avfärdade detta för att de aldrig accepterade att Negev skulle tillhöra araber, vilket skulle betyda att Israel blev för litet. Den 17 september mördades Bernadotte i Jerusalem. Vissa källor säger att Bernadotte mördades av Israels terrorgrupp Sternligan, medan andra hävdar att Bernadotte mördades av en okänd grupp.³⁴

Konsekvenserna av detta krig var att de arabiska styrkorna led ett förnedrande nederlag och Israel vann kampen om sin självständighet trots stora förluster. Arabernas misslyckande påverkade mycket hårt judarna som bodde i arabländerna. I till exempel Egypten och Irak arresterades kända eller misstänkta sionister. Antijudiska kravaller i Marocko krävde 42 liv, hundratals skadade och massförstörelse av judisk egendom. Liknande händelser ägde rum i Libanon. Situationen för judarna som bodde i arabländerna blev osäker. Det spelade ingen roll om judarna var sionister eller judar som förklarade sig vara lojala i det land de bodde. Till slut delade alla judar ett liknande öde och valde att emigrera eller fly från sina födelseländer till

³³ *Bamberger, David*, 1989: 74, 75

³⁴ *Lando, Ulf*, 1972: 73

Israel eller andra ställen. Under 1940-talet levde cirka 800 000 judar i den arabiska världen, men vid slutet av 1960-talet fanns bara en spillra kvar.³⁵

Resultatet av detta krig blev att Israel ockuperade flera andra palestinska områden. Kriget visade också att arabstaternas dåliga samarbete lede till deras misslyckande. Oenigheten mellan araberna blev en fördel för Israel, där de fick chansen att visa sin makt, med stöd framför allt från USA och andra stormakter som erkände Israel till alla arabstaterna. Efter detta krig blev det stora förändringar i den nya staten. Israel fick bland annat medlemskap i Förenta Nationerna. USA, Storbritannien och Frankrike hade nya planer och Mellanöstern låg i deras gemensamma intresse.

Nya förändringar för den nya staten Israel

Palestinakriget pågick 16 månader, från december 1947 till mars 1949. Efter kriget erhöll israeliterna 21 procent mer landyta än vad som ursprungligen tilldelats landet i FN:s delningsplan. Kriget mellan arabstaterna och judar ledde till att Israel upptogs som medlem i FN år 1949 och i april 1950 erkände Storbritannien, Frankrike och USA en trestatsdeklaration om fred och stabilitet i Mellanöstern. Under samma tid förklarade Palestinierna att det historiska Palestina, som gränsat till Syrien och Libanon i norr, till Syrien och Transjordanien i öster och till Egypten i söder, skulle tillhöra Palestina och nu gällde det att bekämpa Sionismen och internationell imperialism.

11 maj, 1949 gav FN Israel medlemskap i Förenta nationerna och samma dag blev Israel officiellt medlem i FN och den israelitiska flaggan hissades utanför FN:s byggnad i New York. Samma år i december beslutade FN att ge ett särskilt ansvar för att skydda de heliga platserna. Kriget som varade fram till våren 1949 slutade totalt i israelisk seger. Detta krig orsakade även flyktingproblem i området. Mer än 700 000 araber fördrevs eller flydde från de områden som kom att tillhöra Israel. Två tredjedelar av de palestinska flyktingarna hamnade på Västbanken och i Gaza och resten i de arabiska granländerna. Men 174 000 palestinier stannade kvar.³⁶ Dessa palestinska flyktingar bodde jättelika tältläger eller enkla flyktingbo-städer. Röda korset och olika religiösa organisationer hjälpte flyktingarna att överleva den första svåra vintern. 1949 bildade FN en speciell organisation för palestinska flyktingar,

³⁵ *Bachner, Henrik*, 1999: 287

³⁶ *Hussein Ahmad*, 2003: 77

UNRWA (FN:s byrå för understöd och arbete för palestinska flyktingar i Främre Orienten). De unga palestinier som växte upp i flyktinglägren övertog sina föräldrars nationella medvetande och längtan till hemlandet.

Det är än idag omöjligt att säga vem som bar skulden till den stora flykten. Judarna anklagar de arabiska ledarna genom att säga att arabiska tidningar försäkrat att massflykten var planerad och uppmuntrades av de arabiska ledarna. Judarna försvarar sig med att de gjorde allt för att få araberna att stanna, men araberna beslöt att lämna staden. Enligt araberna drev judarna medvetet bort araberna och judarna har uttryckt hotfull propaganda i högtalarbilar. Denna orsakade panik och skräck bland araber och uppfattades också som psykiskt förtryck. Samma år under juni och juli förändrades den judiska inställningen, både till omvärlden, som inte hjälpte till att genomföra delningen i fred, och till arabländerna som ville driva ut alla judar till havet. Känslan av att vara övergivna och isolerade och den typiska attityden att bara lita på sig själv började därför utvecklas bland judar under andra världskriget.³⁷

Israel kanske hade överlevt detta krig men tryggheten var bara tillfällig. Efter första kriget blev det några tillfälliga vapenstillestånd mellan dessa två folk, vilket inte betydde att araberna har accepterat Israel. Tvärtom var Israel deras största fiende och de skulle göra allt för att vinna tillbaka hela Palestina. Självklart var inte detta krig det första och sista kriget mellan Israel och Palestina. Suezkriget var den andra spänningen som börjat mellan arabstaterna och Israel, men den gången spelade också USA, Storbritannien och Frankrike en stor roll.

Israel ockuperar nya palestinska områden

Mellanösterns viktiga tillgångar, som vatten och olja, har alltid intresserat stormakterna i västvärlden. På grund av dessa tillgångar har USA, Storbritannien och Frankrike alltid spelat en stor roll i mellanöstern. På grund av sina intressen har dessa stormakters politiska handlingar alltid förändrats.

Det första kriget efter vapenstilleståndet 1949 utbröt mellan Israel och Palestina 1956 när Israel ockuperade Sinai. I detta hjälpte både britterna och fransmännen Israel och anledningen var att de ville återta kontrollen över Suezkanalen som var väldigt viktig för deras handel. Israel invaderade Sinai tillsammans med Storbritannien och Frankrike som svar på att presi-

³⁷ Lando Ulf, 1972:75

dent Nasser nationaliserat Suezkanalen, vilket gjordes för att USA hade tagit tillbaka sitt löfte om lån till Egyptens Aswan-damm. USA drog tillbaka lånet för att Egyptens anti-israeliska och neutralistiska utrikespolitik.³⁸ Västvärlden reagerade hårt inför denna händelse och uppfattade händelsen som ett övergrepp på ett internationellt bolag. Den brittiska regeringen drog också tillbaka sitt lån till Aswan-dammen, spärade de egyptiska tillgångarna i Storbritannien, förbjöd all vapenexport till Egypten och sände truppförstärkningen till östra Medelhavet.³⁹ Både Frankrike och Storbritannien skickade flygplan till området för anfall mot flygbaser i närheten av Suezkanalen. Samtidigt pågick fullt krig i Sinaiöknen mellan Egypten och Israel. Resultatet av kriget blev att Frankrike och Storbritannien misslyckades i sina försök att återta Suezkanalen. Mot det kunde Israel erövra Gazaremsan och den egyptiska Sinaihalvön och trängde långt in mot Suezkanalen.⁴⁰

USA:s roll i detta krig var mild och USA försökte hitta fredliga förhandlingar och bestämde att inte använda våld mot Egypten. Trots sina fredliga handlingar kom det starka påtryckningar från USA, eftersom USA var rädd för att kriget skulle stoppa oljeaffärerna med arabländerna. USA hotade till och med Israel med en bojkott om de inte utrymde Sinai. Israel fick dra sig tillbaka och freden räddades för den här gången. Kortsiktigt tycktes Israel i stort sett ha uppnått sina syften med att stärka Israels säkerhet och bryta Nassers militära makt, minska den egyptiska diktatorns betydelse och att öppna sjövägen från Eilat till Röda Havet. Långsiktigt ska Israels vinster visa sig vara tillfälliga, eftersom den grundläggande konfliktorsaken var olöst.⁴¹

Israel mellan 1957-1966

Den judiska invandringen till Israel fortsatte och Israels invånarantal ökade från 1 872 390 i slutet av år 1956 till 2 657 400 år 1966. Det israeliska samhället utvecklades snabbt och den genomsnittliga inkomsten närmade sig europeisk nivå. Samtidigt märktes också skillnader mellan olika grupper av judar i landet. De afro-asiatiska judarna, till exempel, hade lägre utbildning, mer okvalificerade arbeten och lägre inkomster. Den stigande levnadsstandarden och den föränderliga säkerheten mot arabländerna ledde till en normalisering av livet i Israel.

³⁸ *Persson, Sune*, 1994:86

³⁹ *Persson, Sune*, 1994:86,87

⁴⁰ *Hussein, Ahmad*, 2003: 86

⁴¹ *Persson Sune*, 1994: 90, 91

Det minskade också anslutningen till den sionistiska ideologin och folkets längtan efter fred var stark. Israels säkerhetspolitik byggde, liksom tidigare, på stöd från västmakterna samt militär styrka mot arabstaterna. Under statsminister Ben-Gurion knöts Israel allt fastare till västmakterna. Under denna tid betalade Västtyskland stora summor till Israel som ersättning för judarnas lidande under nazitiden. Förhållandet mellan Västtyskland och Israel förbättrades alltmer under 1960-talet och 1965 grundades diplomatiska relationer. Det har även hänt att israeliska militärer utbildats i hemlighet Västtyskland och att Västtyskland försett Israel med vapen. Statministern Ben-Gurion fortsatte sin styrkepolitik byggd på militära maktmedel mot arabländerna och vägrade att ge en tum av det område Israel hade erövat 1948-49. Ben-Gurions som efterträdde Levi Eshkol, var mera försonlig mot arabländerna och han försökte begränsa de militära bestraffningarna mot arabstaterna efter gränsincidenterna som ofta förekom. Eshkols moderata linje äventyrades 1966 av den syriska regeringen och av den nybildade gerillaaktiviteten från de nybildade palestinska organisationerna. 1966 erbjöd Eshkol ett non-aggressionsavtal till Syrien men det avvisades av Syrien som istället förklarade att krig mot Israel kunde komma när som helst.⁴²

Arabstaternas kamp om att återerövra sina områden

Som nämnts tidigare blev Israels militärstyrka mycket stark på kort tid och det var på grund av stödet från västmakterna. Detta betydde inte att judarna skulle leva i säkerhet i sitt lan, men det fanns en verklighet att ju starkare Israel blev desto mer ockuperades palestinska områden. Att ett litet icke-muslimskt land bland många arabstater ockuperar nästan hela Palestina skulle kännas som en stor skam för arabländerna. Därför har flera andra krig mellan arabstater och Israel ägt rum efter Suezkriget. Striderna som uppstått mellan arabstater och Israel var den här gången att arabstaterna skulle få tillbaka sina förlorade områden från Israel. Sexdagarskriget var ett av dessa krig.

Sexdagarskriget

Suezkriget var förstås inte det sista kriget mellan arabstaterna och Israel. Freden pågick i 11 år och nu var det dags för ett nytt krig. Sedan mitten av 1960-talet hade spänningarna vuxit mellan Israel och arabstaterna igen, särskilt Egypten.

⁴² *Persson Sune*, 1994: 94, 95

Sexdagarskriget började på grund av att Egyptens president Nasser gav ansvarslösa löften att befria palestinierna och förstöra Israel. Nassers mål var att åter måste leda en aktion mot Israel för att kunna kvarstå som arabvärldens ledare. 1967 gav Nasser FN order att dra bort FN-styrkorna som stod mellan Egypten och Israel efter Suezkriget. Den 23 maj spärrade egyptierna Tiransundet och den israeliska hamnen Eilat. Israel var inringat av arabstaternas soldater, vilka var från Egypten, Irak, Kuwait, Algeriet och Syrien. Under tiden lade Israel upp försvarsplaner och den 5 juni 1967 anföll de israeliska styrkorna både Syrien och Egypten. Efter de första sex timmarna var de egyptiska och syriska flygvapnen förstörda på marken. I detta krig förstörde Israel 309 av det egyptiska flygvapnets 340 stridsdugliga plan. Samma kväll förlorade Syrien två tredjedelar av hela sin flygflotta. Under Israels anfall förstördes också Jordaniens och Iraks flygplan. Detta krig pågick sex dagar, fast i själva verket avgjordes kriget under de första sex timmarna.⁴³

Resultatet av sexdagarskriget blev ett totalt nederlag för araberna och Israel ockuperade östra Jerusalem, Västbanken, Gazaremsan, den egyptiska Sinaihalvön, de syriska Golanhöjdarna och de libanesiska Shebaa-gårdarna. Sexdagarskriget drev bort cirka 350 000 palestinier från dessa områden medan en million stannade kvar. Arabstaternas kamp att få tillbaka sina ockuperade områden fortsatte med oktoberkriget.

Oktoberkriget

1973 inleddes ett nytt krig mellan Israel och arabstaterna - oktoberkriget - som var det fjärde kriget sedan Israel hade utropat sin självständighet. Syftet med kriget var att, liksom 1956, arabstaterna ville ha tillbaka sina förlorade territorier. Tanken att få tillbaka de förlorade områdena från Israel med ett nytt krig hade börjat hos Egyptens president Nasser redan 1969 men utan framgång.

Nasser dog 1970 och hans efterträdare blev Anwar al-Sadat. Denne hade också länge talat om att ett nytt krig mot Israel var oundvikligt. 1972 bestämde då al-Sadat ett krig mot Israel och denna gång skulle Israel anfallas på två fronter. Egypten, Syrien och Jordanien ordnade ett möte tillsammans, där de diskuterade ett nytt krig mot Israel för att få tillbaka de förlorade

⁴³ *Hussein, Ahmad*, 2003: 89

områdena. Den 6 oktober gick de egyptiska och syriska styrkorna till en samordnad och massiv attack mot de israeliska ställningarna vid Suez-kanalen och på Golanhöjderna.⁴⁴

De israeliska förlusterna var stora under detta krig för att israeliska soldater krigat mot både syriska soldater på Golanhöjderna och egyptiska soldater vid Suezkanalen. Den 10 oktober lyckades den israeliska försvarsarmén köra ut syrierna från hela Golanhöjderna och marscherade mot Syriens huvudstad Damaskus. Detta innebar att Israelerna återtog inte bara förlorat territorium utan också syriskt område. Den 15-16 oktober lyckades Israel köra bort egyptierna från Suezkanalen också. Oktoberkriget orsakade stora förluster för alla länder som hade deltagit i kriget. Efter kriget menade Israeler att ledarna hade misslyckats och att landet var allvarligt hotat, medan arabstaterna ansåg att deras soldater stridit mycket väl och tvättat bort skammen från förlusten 1967.⁴⁵

USA fick träda in som medlare för att arabstaterna använde oljan som vapen mot västvärlden. När oktoberkriget pågick bestämde arabstaterna att höja oljepriserna med 70 % som protest mot Israel. Den diplomatiska planen väckte oro hos västvärlden och USA var tvunget att mäkla fred i Mellanöstern. Efter USA:s medling mellan Syrien, Egypten och Israel blev resultatet att Israel fick lämna ett litet område av Golanhöjderna och Israel och Egypten signerade en överenskommelse 1974, vilket innebar att Israel skulle dra tillbaka sina militära styrkor från zonen närmast Suezkanalen.⁴⁶

Oktoberkriget förändrade hela situationen i Mellanöstern och ledde så småningom till amerikansk medling mellan Egypten, Syrien och Israel. Oktoberkriget förde också med sig att USA för första gången kom att sätta in sina bästa diplomatiska resurser för att uppnå en lösning av den arabisk-israeliska konflikten. Detta innebar att USA direkt trädde in som medlare i en långvarig process som innebär en slutlig fred. Det som var viktigt i detta krig var att de arabiska länderna vann kriget mest politiskt sett. En viktig sak blev också tydlig under oktoberkriget att, när USA:s intresse på olja och vatten hotats, kände sig USA tvunget att agera. USA:s agerande betydde dock inte att konflikten mellan arabstaterna och Israel löstes. Oron var fortfarande kvar i området.

⁴⁴ Persson, Sune, 1994: 137, 138

⁴⁵ Hussein, Ahmad, 2003: 118, 119

⁴⁶ Persson, Sune, 1994: 143, 144

14 år efter oktoberkriget var det dags för nya strider. Den här gången började det palestinska folket själva att gå ut på gatorna och demonstrera mot Israel. Det palestinska folkets kamp mot Israel kalas Intifadan.

Första och andra intifadan

Den 8 december 1987 bröt den första Intifadan ut i den ockuperade områdena, östra Jerusalem, Västbanken och Gaza remsan. Ordet Intifadan betyder resning, folkresning, skaka av.⁴⁷ Den korrekta översättningen är skaka av. Orsaken till denna aktion var när en israelisk lastbil krockade i Jambalaya, ett flyktingläger där fyra civila palestinier dödades. Denna trafikolycka blev den tändande gnistan i krutdurken i Gaza. Även om PLO (Palestinian Liberation Organization, palestinska befrielseorganisationen) ville ta åt sig äran av denna, råder det knappast någon tvekan om att detta var en spontan, folklig, aktion. Överallt ordnades massdemonstrationer med barn, kvinnor och män som gick mot de militära posteringarna. Husväggarnas nationalistiska slagord och den palestinska flaggan syntes från hus och träd. Palestinska barn, män och kvinnor kastade stenar mot israeliska trupper i de ockuperade markerna.⁴⁸

Den första Intifadan ledde till att det palestinska motståndets teori och praktik gick över från väpnad kamp till folklig, främst civil olydnad och pågick i sex år, alltså fram till 1993. År 2000 erbjöd dåvarande israeliska premiärministern Ehud Barak palestinerna en egen stat på 98 % av Västbanken och Gaza samt delar av Jerusalem. Vid det avgörande påskrivningsögonblicket ångrade sig, emellertid, Arafat tigande att signera. Därefter startade den andra intifadan. Andra intifadan började egentligen den 28 september 2000 när Israels ledare Ariel Sharon besökte Haram al-Sharif, där Al Aqsamoskén och klippmoskén ligger. Besöket uppfattades som en provokation och utlöste den andra intifadan. Det är viktigt att understryka att moskéområdet är en helig plats för muslimerna.

Tusentals palestinier protesterade mot Sharons besök, men Sharons besök i området var inte det enda skälet för palestinernas vrede mot Israel. Palestinierna var arga på Israel på grund av att Israel och omvärlden gång på gång lovade palestinerna att få en egen stat. Dessutom hade den nio år långa fredsprocessen inte resulterat i vad palestinerna hoppats på. Under hela oktobermånaden fortsatte palestinska demonstranter sina protester genom att kasta stenar mot

⁴⁷ Svensson, Evert, 2002: 62

⁴⁸ <http://www.palestinagrupperna.se/vad-r-intifadan-f-r-n-got>

israeliska soldater. Under första året dödades 700 palestinier och 160 israeler. År 2002 började Israel bygga säkerhetsbarriären, som också kallas muren, på Västbanken som idag stänger in omkring tusentals palestinier i isolerade landsdelar. Enligt Israel behövdes muren för att hindra självmordsbombare att ta sig in i landet, men palestinierna tyckte att muren byggdes på palestinsk mark och det uppfattades av palestinierna som ett sätt för Israel att förflytta gränserna och konfiskera mer mark och vattenresurser. Den internationella domstolen i Haag förklarade muren olaglig 2004 då den byggts på ockuperat territorium.⁴⁹

Krig och oroligheter mellan Israel/Palestina fortsätter än idag. Man hör och läser varje dag från media om nya attacker från både sidor. Män, kvinnor och barn dör i detta område varje dag. Att hitta en lösning för den svårlösta konflikten dock svår ut just nu ut.

Situationen idag

Trots många försök från omvärlden att lösa Israel/Palestinakonflikten (Osloprocessen var en av de viktiga) fortsätter striderna mellan dessa två folk. Man hör ofta från media att det skjuts raketer från Gaza in i Israel och från Israel angrips de palestinska områdena bland annat av flygattacker och stridsvagnar. Israel går även in med bulldozer, sprängämnen och raserar byggnader. Idag är Israel en militärpolitisk stormakt jämfört med Palestina. Israel har fortfarande kontrollen över gränsövergången och palestinska myndigheter får inte ha någon militär makt.

Palestinierna krigar inte bara med Israel idag. Det finns andra grupper i Palestina som inte kommer överens med varandra och strider mot varandra. I parlamentsvalen 2006 vann Hamas en majoritet av rösterna och bildade en egen regering. Denna regering erkändes inte av USA och EU för att rörelsen är terrorstämplad och inte erkänner Israel. Två av de viktigaste grupperna i Palestina är till exempel Fatah och Hamas som alltid är oeniga och ofta strider med varandra. Oenigheten mellan Fatah och Hamas lede till att Hamas tog över makten i Gaza 2007 medan Fatah behöll kontrollen över Västbanken. 2007 attackerade Israel Gaza i självförsvar. Israels syfte med attacken 2007 var att Hamas hade riktat raketattacker mot Israel från Gaza. Under dessa strider dog 100 personer. Sedan blev det vapenvila 2008. Vapenvilan innebar att Hamas skulle sluta med raketattacker mot Israels territorium och höll ungefär ett halvt år. I början av 2009 inledde Israel ett nytt krig mot Gaza och kriget varade i tre veckor.

⁴⁹ <http://www.rattviseakademin.se/Palestina/Ockupation/Muren-och-checkpoints.aspx>

Syftet var att Hamas militanta hade avfyrat raketattacker igen mot staten Israel. Detta krig kostade 1300 palestinska liv och 13 israeler.⁵⁰

⁵⁰ <http://www.svenskafreds.se/konflikthantering/faktablad/israelpalestina.pdf>

Diskussion/Analys

Jag valde att skriva om judarnas historia, om hur de hamnat i Palestina och vilka faktorer som orsakade den välkända konflikten mellan judar och araber. Kampen mellan dessa två folk om självständighet och rättighet till sin existens har pågått under all modern tid. Israel/Palestinakonflikten är inte bara en konflikt mellan judar och palestinier, den svårlösta konflikten är också ett djupt sår som blöder varje dag för hela mellanöstern. Huvudaktörerna i denna konflikt är judar och palestinier, men tyvärr förvandlades denna konflikt till ett krig mellan arabstaterna och Israel. Många kallar även detta krig för kriget mellan arabstaterna och västvärlden, eftersom Storbritannien, Frankrike, Sovjetunionen och USA alltid har gett sitt stöd till Israel. Israel är en av USA:s få allierade i Mellanöstern och Israel är dessutom en viktig postering för USA när det gäller att ha kontroll i Mellanöstern.

Judarnas ankomst till Palestina och grundandet av Israel är orsakerna till konflikten. Trots allt kunde inte dessa två folk leva tillsammans? Kunde man inte hitta en bättre lösning för att förhindra denna konflikt mellan judar och araber? För att få svar måste man gå långt tillbaka i historien. Under 1800-talet förändrades den judiska identiteten i Västeuropa på ett dramatiskt sätt. Judarna trodde att de skulle bli mer accepterade i det icke-judiska samhället, men pogromerna gjorde slut på denna tro. Judarnas dröm om att återvända till Israel väcktes igen när frigörelseorganisationen Sionismen grundades. Förut hade judarna bara bett att en Messias skulle komma och föra folket till det heliga landet, men genom frigörelseorganisationen började judarna sträva efter att skapa ett judiskt hemland.

Den politiska Sionismen växte fram i slutet av 1800-talet med sionisten Theodor Herzl. Den var en reaktion mot antisemitismen i Europa och mot judarnas sekularisering och assimilering i de länder dit de spridits. De kämpade för en judisk stat, där de själva kunde ha all makt och kontroll. Det som skiljer Theodor Herzl från andra sionister, var att de hade olika mål från början. Herzl ville verkligen hitta ett hem för att rädda judar från pogromerna i Europa och det spelade inte så stor roll för honom var detta hem skulle vara. De radikala sionisternas mål var också att hitta ett hem för de lidande judarna. De var, emellertid, helt övertygade om att skapa det nationella hemmet i Palestina, eftersom sionisterna alltid hade ansett att de hade rätt att komma till Palestina för att Gud gett dem detta land. Judarnas enda bevis är de bibliska skrifterna. Det känns ibland som om de radikala sionisterna utnyttjade antisemitismen i Europa och förintelsen som en propaganda mot judar för att nå sitt mål. Med denna propagan-

da skrämde sionisterna iväg judarna till Palestina. I Palestina fanns redan ett folk, palestinier, och judarna har inte rätt att komma till palestiniernas land, erövra det och driva bort folket som bodde där.

Sionisternas kamp fortsatte tills de övertygade britterna om att skriva under Balfourdeklarationen, ett undertecknande om stöd för etablering av en judisk stat. Samtidigt lovade britterna, emellertid, araberna ett eget självstyre i Palestina. Tyvärr blev inte resultatet som araberna tänkt, då britterna inte höll sitt löfte.

Det är viktigt att påpeka att i hela den här Palestina/Israelkonflikten hade två beslut kunnat ändra hela historien. Det första beslutet var att om britterna hade låtit palestinierna vara självständiga och gett dem eget styre i Palestina, kunde denna konflikt kanske ha undvikits. Britterna tänkte bara på att förstärka sin makt i området och tog inte araberna på allvar under sin mandattid i mellanöstern. När situationen blev värre och ohållbar för britterna, lämnade de sitt mandat till FN och även dessa två folk med deras problem i FN:s händer. Det andra beslutet gällde FN:s delningsplan, som skapade den stora fientligheten mellan judar och palestinier.

Efter FN:s delningsplan fick judarna behålla mer än hälften av landet. Det är fortfarande svårt att förstå hur FN kunde ta ett sådant orättvist beslut och helt och hållet bortse från landets etniska befolkning. FN:s beslut var som en kränkning mot det inhemska folkets rättigheter. Trots att judarna innefattade sex procent av landet fick de behålla femtiofem procent av landets yta efter delningen. Varför kunde inte FN göra en rättvis delningsplan, en plan som kanske kunde ha hindrat denna konflikt? Om FN hade beslutat att judarna skulle få hälften och palestinierna hälften av landet och båda skulle styra sin egen del, skulle kanske tvisten och kriget mellan Palestinier och judar inte existera idag. Idag förstår man att den sionistiska rörelsen verkligen har kämpat mycket och dominerat det politiska spelet och känt sig självsäker för att kräva mer än hälften av Palestina. De länder som deltog i FN:s delningsplan skulle ha förstått att, om judar skulle bevara mer än hälften av landets mark, skulle de inte nöja sig med det, och det gjorde de inte heller. Ett år efter delningsplanen ockuperade Israel ännu mer landområden. Det känns ibland som att FN: lät judarna få behålla femtio fem procent av Palestina för att västvärlden kände en så stor skuld och skam gentemot judarna, på grund av

förintelsen. Många av västländerna stängde sina dörrar för judarna under förintelsen, och de kände sig kanske därför tvungna att stödja judarna att få ett nationellt hem i Palestina.

När briterna lämnade sitt mandat till FN, började USA spela sin roll som medlare i området, men sionisterna var medvetna om att USA var en stormakt och att ha en sådan makts stöd skulle kunna hjälpa judarna att grunda judestaten ännu snabbare. Sionisternas kamp om det politiska stödet från USA lyckades till sist. 1948 utropade Israel sin självständighet och strax efter det erkände USA, Sovjetunionen, Frankrike och Storbritannien staten Israel. Detta var också början av USA:s makt i mellanöstern och början till konflikten mellan arabstaterna och judarna. Situationen blev ännu värre i mellanöstern efter Israels självständighet. USA och de andra västländerna hade aldrig dolt sitt stöd och skydd till staten Israel. Dessa västländer har aldrig spelat en neutral roll i denna konflikt. Tvärtom framför allt USA och andra västländer hjälpte Israel, strax efter deras självständighet, genom att ge Israels medlemskap. Västländernas stöd till staten Israel skapade ett stort hat mot judarna och västvärlden hos araber.

Kriget som uppstått mellan Israel och arabstaterna, efter att Israel grundades, handlade för det mesta om att driva bort judarna från Palestina och skapa ett självständigt Palestina. Araberna lyckades dock aldrig med det, tvärtom, efter varje krig mellan arabstaterna och Israel blev Israel starkare och ockuperade flera palestinska områden. Anledningen till att araberna misslyckades efter varje krig var inte att bara att Israel blev starkare än Palestina. Orsaken var också att arabstaterna själva inte var överens med varandra, eftersom Egypten och Jordanien hade en annan baktanke när de förklarade krig mot staten Israel. Egyptens ledare ville vinna kriget mot Israel och kvarstå som arabländernas ledare, medan Jordanien planerade att bevara en del av Palestina efter kriget.

Denna oenighet mellan arabstater orsakade självklart deras misslyckande och blev samtidigt en fördel för Israel. Kriget som pågår än idag mellan Israel och Palestina handlar mer om att palestinierna vill ha tillbaka sina förlorade områden från Israel och detta kan också tolkas som en maktkamp mellan flera arabstater och västländer. En annan viktig anledning till konfliktens utveckling var Israels ekonomiska, tekniska politiska och ytterst militära metoder som har varit modernare och mer effektiva än palestiniernas. Det finns, emellertid, en verklighet i denna konflikt. Hur mycket Israel än bevisar att de är starkare än palestinierna, betyder det inte att Israels folk kommer att sova tryggt sina hem, eftersom palestinierna inte har visat ett enda

svagt tecken på att sluta med sin kamp. Denna konflikt är väldigt svårlöst, för att området är ett mycket viktig område för judar, muslimer och till och med USA på grund av oljan och vattnet. En framtida lösning kan kanske vara trolig i framtiden om båda parterna erkänner varandras existens, Israel och Palestina leds av lite mer moderata ledare, ger varandras rättigheter och en neutral Mellanösternpolitik förs av USA.

Sammanfattning

Mitt syfte med detta arbete är att undersöka judarnas invandring till Palestina och konflikten som har uppstått mellan Israel och Palestina. Det är en konflikt som har visat sig vara extremt svårlöst och komplex. Israel-Palestinakonflikten innebär att det är två folk och ett land. Båda vill ha marken och gör anspråk på den. Judarna hänvisar till Bibeln och tycker att de har rätt till landet för att Gud utlovat landet till dem, medan palestinierna hänvisar till att de har bott i detta land långt före judarna. Idag har judarna ett eget land, Israel. Israel skapades av de judar som invandrade till Palestina.

Jag försökte ge svar på tre frågor och jag tycker att det är viktigt att ge läsaren en uppfattning om de viktiga bakgrundsfaktorer som orsakade den svårlösta konflikten mellan Israel och Palestina. I första frågan försökte jag ge svar på om den sionistiska rörelsens uppkomst på 1800-talet och de första idéerna att skapa ett judiskt nationellt hem. Sedan beskrev jag sionisternas desperata kamp för att få de dåvarande stormakternas stöd för att bilda det nationella hemmet i Palestina. Resultatet av sionisternas kamp om att övertyga stormakterna lyckades 1917 när britten skrives under Balfourdeklarationen. Denna innehåller den brittiska regeringens stöd till judarna att etablera ett hem i Palestina och samtidigt ger britten löfte till araberna om ett självständigt styre i Palestina (britten höll aldrig sitt löfte till araberna och självständigheten blir en dröm för palestinier).

I andra frågan beskrev jag de viktiga aktörernas roll i Israel-Palestinakonflikten och deras stöd till judarna när FN presenterade sin delningsplan och efter att staten Israel grundades 1948. FN:s delningsplan var en av de viktigaste orsakerna till konflikten mellan Israel och Palestina, eftersom judarna fick behålla mer än hälften av Palestina efter delningen. Araberna avvisade delningsplanen och tyckte att delningsplanen var orättvis. Trots FN:s orättvisa delningsplan och arabernas reaktion mot delningsplanen, utropade judarna staten Israels självständighet år 1948. Strax efter att Israel utropat sin självständighet, förklarade flera arabstater krig mot Israel medan USA, Sovjetunionen, Frankrike och Storbritannien erkände staten Israel.

I den tredje frågan försökte jag beskriva några av de viktiga krig som uppstått mellan Israel och arabstaterna. Dessa krig orsakade också att denna konflikt blev ännu värre och mer svårlöst. Efter att Israel utropat sin självständighet, tills idag, har en rad olika krig ägt rum mellan arabstater och Israel. Sexdagarskriget, oktoberkriget, första och andra intifadan är bara

några av dessa krig. Anledningen till alla dessa krig för araberna var att återfå sina förlorade områden från Israel. Under denna konflikt uppstod det många arabiska och judiska nationalistiska grupper.

Idag ockuperar judarna den största delen av Palestina. Förutom Egypten och Jordanien erkänner inga arabländer staten Israel. Palestina kämpar fortfarande för att återfå sina ockuperade områden från Israel. Israel-Palestinakonflikten fortsätter och hittills har man inte hittat någon lösning på den välkända konflikten.

Källförteckning

Svensson, Evert. 2002, *Vägen till Palestina, två folk ett stycke jord*, Ungern, Alhambra förlag AB.

Hussein, Ahmad. 2003. *Den välkända konflikten och Den eftertraktade freden*, Skellefteå, Ord & visor förlag.

Persson, Sune. 1994. *Palestina konflikten*, Lund, Studentlitteratur.

Lando, Ulf. 1972. *Israels uppkomst, sionism, arabisk nationalism och stormaktspolitik i Palestina*, Stockholm, Hillelförlaget.

Eban, Abba, 1988. *Mitt folk, judarnas historia*, New York, Hillelförlaget.

Bachner, Henrik. 1999. *Återkomsten, Antisemitism i Sverige efter 1945*, Stockholm, Natur & kultur.

Bamberger, David. 1989. *ISRAEL, land och stat*, New York, Hillelförlaget.

Illman, Karl-Johan, Harviainen, Tapani. 1995. *Judisk Historia*, Finland, Åbo Akademi.

Pappe, Ilan. 2006. *Den etniska rensningen av Palestina*, Oxford, England, Karneval förlag.

Internet sidor

<http://www.svenskafreds.se/konflikthantering/faktablad/israelpalestina.pdf>

<http://www.palestinagrupperna.se/vad-r-intifadan-f-r-n-got>

<http://www.rattviseakademin.se/Palestina/Ockupation/Muren-och-checkpoints.aspx>